

njenih rokah. Teh nasprotstev ne odpravi noben kongres, ta nasprotstva se ne dajo drugače rešiti, kakor s krvjo in železom.

Morda smo tej rešitvi bližje nego sami mislimo. Nasprotje mej Rusijo in Angleško je postalo tako veliko, da nastane lahko vsak hip vojna. Na Balkanu vre vse, filipinsko vprašanje razburja prve velesile, vse se pripravlja na vojno, kakoršne še svet ni videl. Ne dvomimo da je carja prav to napotilo, da poskusi potom konference porazumljenje mej nasprotejočimi si državami in občno razoroženje ter tako preprečiti grozno vojno, in kar ne moremo verjeti tistim, ki pravijo, da se carjev poziv samo spretno uprizorjen coup, s katerim se hoče Rusija ogniti vojni z Angleško, ker na to še ni pripravljena, ali vzlic temu smo prepričani, da niti do konferenc ne pride, ker bi bila že konferenca uzrok novim nasprotstvom in bi morda že posvetovanja pouzročila vojno.

Vzlic tega pa carjeva misel ne ostane brez posledic. Okrepila je miroljubnost narodov, jim približala tistitrenten po katerem hrepene in to bo znamenito uplivalo na razvoj političnih razmer, tako, da morda že prihodnje stoletje prinese narodom svetovni mir.

Politični pregled.

Državni zbor — Po najnovejših dispozicijah namerava vlada sklicati državni zbor na dan 19. septembra. Zatrjuje se, da bo državni zbor volil samo kvotno deputacijo, potem pa da vlada zasedanje takoj zaključiti.

Položaj. — Že nekaj tednov traja negotbena kriza, a dasi so bila dotična pogajanja že v torek končana, se niti do danes ne ve, kako sta se prizadeti vladi porazumeli. Ve se samo to, da so pogajanja, ki so v Budimpešti in na Dunaju trajala skoro osem dni in katera je cesar sam opetovano posegol, definitivno končana. Drugače niti možno ni bilo z ozirom na ogerski državni zbor. Poročila časnikov v teh pogajanjih, o predmetu pogajanj in o njih uspehu si tako nasprotujejo, da niti približno ni mogoče uganiti resnice. Jedni zatrjujejo, da se je pri pogajanjih šlo v prvi vrsti zato, kako naj se negotba obnovi, drugi pravijo, da je šlo v prvi vrsti za materijelno vsebino negotbe, tretji, da je šlo ves kompleks političnih in gospodarskih vprašanj, katera so v zvezi z negotbo. Prav takisto ni soglasja glede izida pogajanj. Čuje se mnenje, da se je doseglo porazumljenje v tem oziru, da se najprej skliče avstrijski državni zbor v namen, da izvoli kvotno deputacijo. Ako se izkaže, da državni zbor vsled nemške obstrukcije ne more funkcionirati in ako se tudi kvotni deputaciji ne zjedinita, potem da se vzdrži status quo do l. 1903. na ta način, da ga Ogerska s posebnim zakonom samostojno uveljavi, v Cislitvanski pa se uveljavi s § 14 dočim bi kvoto določil cesar. To je še najverjetnejša vseh kombinacij, dasi je nje pravi efekt ta, da se dualizem vzdrži samo še do rečenega leta, potem pa da ostaneta obe polovici naše monarhije popolnoma samostalni tudi v gospodarskem oziru. Ugoden za Cislitvansko ta razvoj ni, a zakrivili so ga jedino in izključno nemški obstrukcionisti.

Parlamentarna desnica. — Zadnje dni, ko je po listih krožila vest, da hoče vlada razveljaviti jezikovne naredbe, so si Nemci mnogo belili glave, kaj se zgodi z sedanjem desnico. Prišli so do spoznanja, da mora desnica razpasti, češ, Čehi prestopijo v opozicijo, kamor jim morda slede Slovenci in Hrvati, nikakor pa ne Poljaki in nemška katoliška

ljudska stranka. Z ozirom na ta ugibanja je jako zanimiva in značilna izjava „Linzer Volksblatta“, iz katere je bilo posneti, da perhorescira nemška katoliška ljudska stranka vsako zvezo z nemškimi obstrukcionisti, tudi za slučaj ako bi Čehi prestopili v opozicijo, jednako so se izjavili tudi najuplivnejši poljski listi. Iz vseh izjav je bilo razvidno, da želita nemška katoliška stranka in poljski klub, naj se sedanja večina na vsak način ohrani, a če bi to ne bilo možno, da bi ti dve stranki preprečili vsako drugo parlamentarno večino. Ta pojasnila so za vsak slučaj največjega pomena.

Hrvatska. — Negotbena borba mej Cislitvansko in Ogersko upliva tudi na banovino. Hrvatski opozicijski listi so se postavili na žal skoro pozabljeno pravo hrvatsko stališče in zahtevajo, da naj Hrvatska in Slavonija tudi samostojno uredita svoje carinsko in trgovinsko razmerje napram Ogerski in napram Cislitvanski. To stališče pač ne obvelja, dokler bodo imeli Madjaroni prvo besedo v deželi.

Ogerska. — Državni zbor se snide dne 5. septembra. Otvoritveno sejo pričakujejo vsi politični krogi z veliko napestjo, ker je brez dvoma, da nam prinese zaželeno pojasnilo glede bodočnosti sedanje državnopravne uredbe, glede dualizma.

Bosna in Hercegovina. — Zopet se pogreva že večkrat raznašana vest, da namerava turški sultan cesarju Francu Jož-fu povodom petdesetletnice vladanja podariti Bosno in Hercegovino. Nam se ta vest ne zdi resnična. Pač pa preti sedaj Bosni hud udarec. Zgraditi se hoče železnica iz Belega grada v Bar. Ta železnica bi Srbijo zvezala z Adrijanskim morjem in bi tekla ob bosanski južni meji, kar bi bilo Bosni na silno škodo. Pravi proučitelji te škode bi bili Madjari, kateri se ustavljajo železniški zvezi Beli grad-Sarajevo-Splet, ker bi nekoliko oškodovala madjarske železnice.

Balkanske države. — Poročali smo že o zbližanju balkanskih držav, zlasti Bolgarije in Črnogore pod vplivom Rusije. Tudi Rumunija in Grška hočeta zveze z Bolgarijo. Pišejo, da rumunski in grški kralj obiščeta bolgarskega kneza, prej pa poseti bolgarski knez grškega kralja v Atenah. Turški sultan je sprožil že tudi zvezo z Grško. — Značilno za nepravilno postopanje Srbije je, da se ne omenja v nobeni kombinaciji. Z razkraljem Milanom pač noče nobena sosednja država kaj opraviiti imeti. V vsem se pa mora povdarjati, da morejo zbližanje in sestanki balkanskih vladarjev le ugodno vplivati na ohranitev miru.

Rusija — Dne 29. avgusta so v Moskvi z največjimi slovesnostmi odkrili spomenik carju Aleksandru II., katerega so anarhisti ubili z bombo. Slovesnostim sta prisustvovala car in carinja. Slavnostij se je udeležil tudi grški prestolonaslednik, avstrijski poslanik knez Liechtenstein in deputacija avstrijskega ulanskega polka št. 11, čigar imetelj je bil pokojni car.

Občno razoroženje. — Ruski car je naročil svojemu vnajemnemu ministru Muravijevu naj zastopnike vseh vnanih držav v Petrogradu povabi na konferenco, kako bi se izvelo občno razoroženje in se zagotovil svotovni mir. Minister je ta ukaz izvršil po lepi okrožnici. Muravijev pravi v okrožnici: „Tako je obroženi mir našega časa neznosno vreme, katerega narodi ne bodo mogli dolgo nositi. Očividno je torej, da mora priti do katastrofe, ako pojde tako naprej. In prav to katastrofo se zgrajavsako človeško srce. Prva dolžnost je torej vseh držav, da postavijo meje neprestanemu obvroževanju ter naj dejo sredstva s katerimi morejo odvrniti vsemu svetu pretečo nevarnost.“ Vsakega človekoljuba mora ob tem ukaz ruskega carja spremljati le želja, da bi lepi nameni blazega carja postali resnica.

Špansko-ameriška vojska. — 1. oktobra se snide v Parizu oboje stranki mirovni komisiji, španskih 5

členov, ameriških 5 členov, da se na podlagi v Washingtonu sprejetega zapisnika zjedinijo za definitivni mir ter predložijo svoje sklepe v potrdilo obema parlamentoma. Po sklenjenem miru so razmere v Španiji, dasi silo slabe, vendar primeroma znosne. Tudi ministerski predsednik Sagasta ima trdneje stališče zopet. Umevno, da bodo pri sklepanju nastale velike težave. Amerikanci bodo mnogo zahtevali, Španjci pa bodo voljni malo dati. Poslednji se bodo pač morali udati.

Obrtnija.

Trgovska in obrtnijska zbornica v Ljubljani.

(Dalje)

V. Zbornični svetnik Jos. Lenarčič poroča, da je zbornica pražka vložila pri c. kr. trgovinskem ministerstvu prošnjo, da se uvedo zalepke jednake oblike, kakor se razpošiljajo v Nemčiji. Prostor za pismena naznanila pri zalepkah, kakor so v Avstr. Ogerski v rabi, je majhen in to je tudi povod, da se jih premalo rabi. Pri zalepkah, rabnih v Nemčiji, je pa prostor za pismena naznanila skoro dvakrat tako velik in ni dvomiti, da bi uvedba zalepk z zadostnim velikim prostorom ljudstvu ugajala, in bi se istih veliko bolj posluževalo, kakor po teh, ki so sedaj v rabi. Poročevalec torej predlaga imenom odseka: Zbornica naj prosi c. kr. trgovinsko ministerstvo, da visoko isto uvede zalepke jednake oblike, kakor se iste rabijo v Nemčiji. — Predlog se sprejme.

V. Zbornični svetnik Franc Omersa poroča o vlogi občinskega pristojništva v Preserji za preložitve 4 letnih in živinskih semnjev iz Rakitne v Preserje. Občinsko predstojništvo utemeljuje to prošnjo s tem, da ima Preserje zelo ugodno lego za semnje, in da so sedanji semnji v Rakitni zaradi neugodne lege slabo obiskani. Občina Brezovica ugovarja preložitvi, ker so v bližnjih krajih Brezovici in Borovnici tudi semnji in so oni v prvo imenovanem kraju tako slabo obiskani, da se ne morejo niti izdatki pokrivati. Druge vprašane občine ne ugovarjajo. Ker pa politična oblast I. stopnje ni tudi o tej zadevi povprašala za mnenje semjskih občin v okraju ljubljanske okolice: Grosuplje, Šmarje, Zalog, Polhovgradec in Vrhnika, odsek ne more prošnje priporočati, četudi se ne gre za pomnožitev semnjev. Dalje tudi ni dokazano, če ima občina Preserje pravico, prositi za preložitve semnjev iz Rakitne v Preserje, ker so se semnji najbrže podelili prej obstoječi občini Rakitna. Če je temu tako, bi se moral tudi predložiti sklep krajevnega gospodarskega odbora v Rakitni, da pri-trja preložitvi semnjev v Preserje. Poročevalec predlaga torej: Zbornica v smislu tega poročila predloži svoje mnenje na c. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani. — Predlog se sprejme.

VII. Zbornični tajnik poroča imenom združenih odsekov o vplačevanju zaostalih zborničnih prispevkov

in predlaga z ozirom na to, da zbornica ni kriva, da se priklada dosedaj ni plačala: Zbornica naj v svojem poročilu na mestni magistrat izreče za kolikor možno kmalo vplačevanje zaostale priklade. —

Predlog se sprejme.

VIII. Zbornični tajnik poroča, da je M. J. v Ljubljani od leta 1882 imela pravico za izvrševanje branjarstva, katerega pa ni izvrševala, pač pa je v šolskem drevoredu in na Pogačarjevem trgu mokačem mesarjem i. t. d. prodajala čaj in kavo. Ker se je mestni magistrat izrekel, da v obseg obrtnih pravic branjevcev ne spada prodaja kave in čaja po ulicah, temveč je po §. 15, 16 in 22. o. r. v to potrebna koncesija, se je M. J. pritožila. C. kr. deželna vlada prosi, da se zbornica izreče, če se opravilo M. J. sploh more imeti za tako, da spada pod določila obrtnega reda in ni v smislu §. 1 tega zakona izvzeto od teh določil. Odsek je iz predložene poročila in vlog posnel, da je M. J. imela pravico za izvrševanje branjevstva od l. 1882, katero pa je s I. poluletem 1898 odložila, ker se ji od obrtne oblasti sedaj ni več dovolilo, da bi namesto branjevstva izvrševala le prodajo kave in čaja po ulici. M. J. ni branjevstva izvrševala, vendar je mislila, da na podlagi svojega obrtnega lista sme izvrševati omenjeno prodajo. Po §. 16, lit. f zakona z dne 15. marca 1883, drž. zak. št. 39, spada prodajanje kave, čaja k pravicam gostilničarskega in krčmarskega obrta. Zakon ne razločuje, če je obseg obrta velik ali majhen. M. J. bi bila torej morala prositi za dopustilo in bi bila na podlagi tega mogla prodajati kavo in čaj tudi v malem obsegu in donati pijačo svojim stalnim odjemalcem. Če bi se vzelo, da taki mali obrti ne spadajo pod določila obrtnega reda bi se stalnim točiteljem kave in izkuharjem vse, kako škodovalo in tega nemore gotovo noben zakonodajalec nameravati.

Poročevalec predlaga imenom odseka: Čestita zbornica naj izreče svoje mnenje v smislu tega poročila.

Predlog se sprejme.

IX. Isti poroča, da ima F. R. pravico izvrševati urarski obrt in trgovino z optičkim blagom. Ker je pa po ministerski naredbi z dne 30. junija 1884, drž. zak. št. 110, obrt optikarjev rokodelski in F. R. ni doprinesel onih spričeval, katere zahtevata §. 14. zakona z dne 15. marca 1893, drž. zakona št. 39, in ministerska naredba z dne 17. sept. 1883, drž. zakon št. 149, se mu je zabranilo izvrševati dela, spadajoča v optikarki obrt. Po §. 36. omenjenega zakona se presoja obseg obrtne pravice po vsebini obrtnega lista in ker se obrtni list F. R. glasi na trgovino z optičkim blagom, ne more rokodelskega optikarskega obrta tako dolgo izvrševati, dokler ne doprinese za to postavno zahtevanega dokazila in ne dobi pravice od obrtne oblasti. Ker pa F. R. le male poprave iz-